

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.455.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 4368 Pani Posłanki Kariny Bosak wraz z grupą posłów „w sprawie prawa do ulgi Mały ZUS Plus osób świadczących usługi na rzecz byłego pracodawcy”, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Kwestia obowiązku ubezpieczeń społecznych została uregulowana przepisami ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2024 r., poz. 497, z późn. zm.).

Od 1 lutego 2020 r. osoby prowadzące działalność mogą opłacać składki w wysokości uwzględniającej zarówno przychody, jak i dochody z tytułu działalności gospodarczej. Aby móc opłacać składki ZUS, których wysokość uzależniona jest od kwoty uzyskiwanego dochodu z tytułu działalności („Mały ZUS plus) w danym roku, przedsiębiorca musi prowadzić działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) lub innych przepisów szczególnych, a jego przychód z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w poprzednim roku kalendarzowym, jeśli prowadzona ona była przez cały rok, nie może przekroczyć kwoty 120 000 złotych.¹

Podstawa wymiaru składek obliczona od dochodu nie może przekroczyć 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia na dany rok kalendarzowy i nie może być niższa niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w styczniu danego roku. Obliczone od dochodu składki na ubezpieczenia społeczne można opłacać maksymalnie przez 36 miesięcy w ciągu ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych prowadzenia działalności gospodarczej.²

Regulacje dotyczące opłacania składek na zasadach „Małego ZUS plus” nie mają zastosowania m.in. do osób, które wykonują pozarolniczą działalność gospodarczą na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej, w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym, wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej pozarolniczej działalności gospodarczej.³

Powyższy zapis jest analogiczny do wyłączenia zawartego w art. 18a, dotyczącego preferencyjnych składek opłacanych przez przedsiębiorców od podstawy nie niższej niż 30%

---

¹ Art. 18c ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

² Art. 18c ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

³ Art. 18c ust. 11 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

kwoty minimalnego wynagrodzenia przez pierwsze 24 miesiące od rozpoczęcia prowadzenia działalności.⁴

W ramach art. 18a dostępne jest orzecznictwo odnoszące się do przedmiotowych kwestii.

Na bardzo istotną kwestię zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 kwietnia 2013 r. II UZP 184/12, w którym stwierdził, że zestawienie przesłanki negatywnej zastosowania obniżonej składki w postaci wymogu - zgodnie z którym podjęta działalność nie może być wykonywana na rzecz byłego pracodawcy, gdy czynności wykonywane w ramach stosunku pracy wchodzi w zakres wykonywanej działalności gospodarczej - ma za zadanie przeciwdziałać sytuacjom, w których pracodawcy wymuszaliby na pracownikach rozwiązanie stosunku pracy, a następnie rozpoczęcie działalności gospodarczej (w warunkach samozatrudnienia) i prowadzenie jej w oparciu o obowiązki (czynności) realizowane w ramach stosunku pracy.

Powyższe znalazło potwierdzenie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2021 r., II USKP 18/21, w którym wskazano, że ww. negatywna przesłanka ma na celu przeciwdziałanie fikcyjnemu samozatrudnieniu, „czyli uniemożliwieniu przy zmianie formy zatrudnienia wykonywania przez byłych pracowników tej samej pracy lub w znacznym zakresie tej samej pracy na rzecz tego samego podmiotu i skorzystaniu z preferencyjnej podstawy wymiaru składek.”.

Podsumowując, należy przede wszystkim podkreślić, że podstawowym celem regulacji określonej w art. 18c jest dostosowanie wysokości obciążeń ponoszonych przez mniejszych przedsiębiorców z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne do ich możliwości finansowych. Intencją regulacji jest rozwój przedsiębiorczości, pobudzenie aktywności zawodowej, ograniczenie tzw. szarej strefy. Nie ulega wątpliwości, że nie powinna być wykorzystywana w niewłaściwy sposób przez pracodawców, chcących sztucznie ograniczyć koszty pracy pracowników.

Dlatego też osoby, które wykonują pozarolniczą działalność gospodarczą na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem podjęcia pozarolniczej działalności gospodarczej, w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym, wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej pozarolniczej działalności gospodarczej, nie mają możliwości skorzystać z ulgi „Mały ZUS plus” i opłacania składek na ubezpieczenia społeczne w zależności od osiągniętych dochodów.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

dr hab. Sebastian Gajewski, profesor uczelni

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

---

⁴ Art. 18a ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych